

Vyjádření k disertační práci

PhDr. Hany Třískové

SEGMENTÁLNÍ STRUKTURA ČÍNSKÉ SLABIKY

vedoucí práce PhDr. Zdenka Heřmanová, CSc.

Školitelkou doktorandky H. Třískové jsem se stala v červnu 2005, kdy jí byla oborovou radou povolena změna tématu na "Zvuková stavba moderní čínštiny". Toto téma bylo jejímu odbornému zaměření mnohem bližší. Po zvážení obsáhlosti problematiky jsem navrhla nezahrnout do práce popis tónové složky slabik moderní čínštiny. Na doporučení konzultantky prof. PhDr. Zdenky Palkové bylo pojetí a název doktorské práce změněn na "Segmentální struktura čínské slabiky". Poněvadž mým ústředním zaměřením je lexikologie a lexikografie, byla jsem doktorandce nápomocna především v obecné lingvistické metodice a rozvržení práce. Jednotlivé partie práce jsem pročetla a mé poznámky jsme společně s doktorandkou probíraly.

Obtíže, vyplývající z podstatně odlišného vnímání i zdánlivě podobných fonetických jevů H. Třísková úspěšně překonala důslednou aplikací konfrontačního přístupu, což jí umožnilo podrobné konzultace s odborníky fonetiky a využití teoretického i instrumentálního výzkumu čínského i zahraničního, podloženého bohatou bibliografií. Posláním práce je nalezení vhodné metodiky výuky výslovnosti souboru segmentálních slabik moderní čínštiny a vedení studentů ke kompetenci v mluveném projevu.

Autorka práce se z důvodů praktických přiklání k využití latinizačního systému /abecedy/ pinyin. V ČLR byl schválen r. 1958, slouží jako pomocný systém vedle znakového písma a je přijímán, ač ne výhradně, v čínsky mluvících komunitách. Ve světové sinologii v podstatě nahradil národní systémy přepisu. Třísková analyzuje jeho podstatu, upozorňuje na jeho

problematická místa a doporučuje řadu detailních postupů při jeho aplikaci ve výuce. Preferuje tradiční pojetí struktury čínské slabiky, tj. modelu iniciála - finála oproti modelu onset-rime /voice onset time, VOT/, který je přijímán mnoha současnými fonology. Zdůrazňuje tudíž vhodnost vycházení z komponentů iniciála - mediála - centrála - terminála jako základních prvků struktury slabiky.

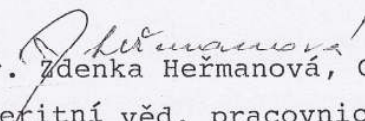
Text práce je rozdělen do pěti partií. První úvodní se zabývá obecnou charakteristikou moderní čínštiny, procesem její standardizace, tj. etablování "obecného" jazyka putonghua a rozpracování abecedy pinyin a jejích funkcí. Pozornost je věnována čínské tradiční i moderní filologii. Přestože tato problematika již byla v sinologické literatuře pojednávána, přehled H. Třískové považuji za mnohem výstižnější. Druhá část je věnována struktuře slabiky obecně, povaze čínské slabiky z čínského i západního pohledu, zabývá se pojetím polyfthongů a slabiky v pinyin.

Pojetí některých významných fonologů jsou věnovány samostatné partie. Třetí obsáhlá kapitola je věnována různým aspektům všech iniciál, čtvrtá se zabývá finálami. Závěrečná kapitola přináší inventář segmentálních slabik. Jako neobyčejně užitečný dodatek je připojen česko-čínský slovníček termínů, který je v české sinologické fonologii ojedinělý.

Detailní orientaci autorky v daném tématu lze hodnotit neobyčejně kladně; její závěry jsou podloženy i jejími zkušenostmi z výuky výslovnosti studentů čínštiny i komparací obdobných fonologických jevů v některých jazycích.

Tuto disertaci monografické povahy jako celek hodnotím jako velice precizní a propracovanou. Může se stát důležitou pomůckou pro pedagogy a studenty čínštiny i pro lingvisty-fonology se zájmem o zvukovou stavbu čínštiny. Doporučuji, aby byla podkladem pro udělení hodnosti PhD.

V Praze, 28. srpna 2010

PhDr. Zdenka Heřmanová, CSc.
emeritní věd. pracovnice
OÚ ČAV